

**DURSUN SAAT**

**MAKİNA KIRILMASI  
SİGORTASINDA RİZİKO**

## İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1
I. GENEL OLARAK .....	1
II. MAKİNA KIRILMASI SİGORTASININ TARİHÇESİ VE ÖNEMİ .....	4
III. MAKİNA KIRILMASI SİGORTASININ TÜRK HUKUKUNDAKİ YERİ .....	8

### BİRİNCİ BÖLÜM MAKİNA KIRILMASI SİGORTASINDA KARŞILANAN RİZİKOLAR

I. Riziko.....	11
II. Makina Kırılması Sigortası Rizikoları .....	13
A. Konusu ve Kapsamı.....	13
B. Sigortalanan Rizikolar .....	20
1. İşletme Kazaları Rizikosu.....	20
2. Modelin, İmalatın, Montajın, Malzemenin, Kalıbın, Dökümün ve İşçiliğin Kusurlu Olması Rizikosu.....	22
3. Yağlama Kusuru Rizikosu .....	26

4. Elektrik Enerjisinin Doğrudan Doğruya Tesiri Neticesi Kısa Devre, Şerare, Voltaj Yükselmesi ile İzolasyon Hatası ve Atmosferik Elektrikletin Dolaylı Etkileri Rizikosu .....	28
5. Tıkanma, Yabancı Maddelerin Girmesi Rizikosu .....	31
6. Santrifüj Kuvvetinden Husule Gelen Parçalanma Rizikosu..	31
7. Buhar Kazanlarında ve Buhar Kaplarında Su Noksanlığı Rizikosu .....	32
8. Su Çekiçlemesi, Ani Olarak Aşırı Isınma veya Soğuma Rizikosu .....	33
9. Kapalı Kaplardaki Alçak Basınç Dolayısıyla Husule Gelen Deformasyonlar Rizikosu .....	34
10. Fırtına ve Kasırgadan, Dondan veya Çözülen Buz Parçalarının Yürümesi Rizikosu.....	34
11. İşletme Personelinin veya Üçüncü Şahısların İhmal, Kusuru, Hatası, Dikkatsizliği veya Sabotajı Rizikosu .....	36
12. İstisna Edilmeyen Diğer Hallerden Kaynaklanan Teminatlar.....	40
C. Rizikonun İspatı .....	41

## İKİNCİ BÖLÜM

### RİZİKONUN SINIRLANDIRILMASI

I. Rizikonun Sınırlandırılması.....	45
A. Genel Olarak.....	45
B. Sınırlandırma Türleri .....	46
II. Birincil Sınırlamalar .....	47
A. Rizikonun Konusu Bakımından Sınırlandırılması .....	47
B. Rizikonun Yer Bakımından Sınırlandırılması.....	50
C. Rizikonun Süre Bakımından Sınırlandırılması .....	52
III. İkincil Sınırlamalar .....	56
A. Mutlak Muafiyetler .....	57

1. Harp, her türlü harp olayları, istila, yabancı düşman hareketleri, çarpışma (harb ilan edilmiş olsun olmasın), iç harp, ihtilal, isyan, ayaklanma ve bunların gerektirdiği inzibati ve askeri hareketler sebebiyle meydana gelen bütün ziya ve hasarlar.....57
2. Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer yakıtın yanması sonucu nükleer artıklardan veya bunlara atfedilen sebeplerden husule gelen iyonlayıcı radyasyonların veya radyoaktivite buluşmalarının ve bunların gerektirdiği askeri ve inzibati tedbirlerin sebep olduğu bütün ziya ve hasarlar .....58
3. Kamu otoritesi tarafından sigortalı kıymet üzerinde yapılacak tasarruflar sebebiyle meydana gelen bütün ziya ve hasarlar .....58
4. Yangın veya yangın vukuu dolayısıyla yapılan söndürme, yıkma ve kurtarma ameliyelerinin ve yıldırımın doğrudan doğruya tesirlerinden oluşan zarar ve hasarlar .....59
5. Hangi sebepten husule gelirse gelsin her türlü kar kaybı ve mali mesuliyetlerden ortaya çıkan zarar ve hasarlar .....62
6. Hırsızlık veya hırsızlığa teşebbüs dolayısıyla meydana gelen zarar ve hasarlar..... 64
7. Toprak çökmesi veya kayması, çığ, volkan indifaları, deprem, sel ve su basması gibi tabii afetlerden doğan zararlar ..... 66
8. Makinaların normal işlemeden ve mutad kullanılmasından doğan aşınma ve yıpranmalardan veya çürüme, paslanma veya oksidasyondan, buhar kazanlarında kireçlenme ve çamurlanmadan işletmede doğrudan doğruya meydana gelen etkilerden, atmosferik ve sair şartların sebebiyet verdiği tedrici bozulmalardan husule gelen zarar ve hasarlar .....67
9. Kimyevi madde ve gazların ani oksidasyonu veya müşterek reaksiyonları neticesi vukua gelen

	infilaklarından, atmosferik elektrikiyet sebebiyle patlamaya mütemayil tozların infilakından doğan zararlar ...71
10.	Sigortalı iken hasarlanan ve bu hasar giderilmeden makinanın kullanılması neticesinden doğan zararlar ..... 72
11.	Sigortalının veya onun yerine kaim olan sorumlu kişinin kasdından ve ayrıca sözleşme varsa ağır kusurundan mütevellit maddi ziya ve hasarlar .....75
12.	3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda belirtilen terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj sonucunda oluşan veya bu eylemleri önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucu meydana gelen biyolojik ve/ veya kimyasal kirlenme, bulaşma veya zehirlenmeler nedeniyle oluşacak bütün zararlar ..... 77
B.	Genel Şartlarda Mutlak Muafiyet Olarak Kabul Edilen Bir Husus Sözleşmeye Konulacak Özel Bir Hükümle Sigorta Teminatı Kapsamına Dahil Edilebilir mi? .....78
C.	Sigorta Teminatına Dahil Edilebilecek Haller ..... 87
1.	Fiziki infilaklardan meydana gelen ziya ve hasarlar..... 87
2.	Makina veya tesisin temel ve kaidelerinde teminat kapsamına giren sebeplerden ötürü meydana gelen ziya ve hasarlar..... 88
3.	Teminatın kapsamına giren sebeplerden ötürü meydana gelen ziya ve hasarların gerektirdiği; uçak dışında kalan seri vasıtalarla yapılan nakliye masrafları, fazla mesai ve tatil günleri ücret ve zamları ..... 88
4.	Grev, lokavt, kargaşalık ve halk hareketlerinin ve bunların gerektirdiği askeri ve inzibati hareketlerin sebep olduğu bütün ziya ve hasarlar..... 90
5.	3 üncü maddenin (1) bendinde belirtilen zararlar hariç olmak üzere, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda belirtilen terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj ile bunları önlemek ve etkilerini

azaltmak amacıyla yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucunda meydana gelen zararlar .....	91
6. Sigorta sözleşmesiyle teminat altına alınan rizikoların gerçekleşmesi sonucunda doğrudan veya dolaylı olarak meydana gelen her türlü çevre kirliliği sebebiyle oluşabilecek bütün zararlar .....	92

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### SİGORTA ETTİRENİN RİZİKO İLE İLGİLİ GÖREVLERİ

I. Riziko İle İlgili Görevler.....	95
II. Sözleşme Öncesi Bildirim Görevi .....	96
A. Genel Olarak.....	96
B. İhlalin Yaptırımını .....	99
1. Riziko Gerçekleşmeden İhbar Yükümlülüğünün İhlal Edilmesi .....	99
2. Riziko Gerçekleştikten Sonra İhbar Yükümlülüğünün İhlal Edilmesi .....	103
III. SÖZLEŞME SÜRESİ İÇİNDEKİ GÖREVLER.....	104
A. Rizikoyu Ağırlaştırmama Görevi.....	104
1. Sigortacının İhlali Riziko Gerçekleşmeden Önce Öğrenmesi.....	107
2. Sigortacının İhlali Riziko Gerçekleştikten Sonra Öğrenmesi.....	108
B. Çifte Sigortayı Bildirme Görevi.....	111
C. Mülkiyet Değişikliğini İhbar Görevi.....	114
D. Sigortalı Emtiadaki Yer Değişikliğini Bildirme Görevi.....	116
IV. Rizikonun Gerçekleşmesinden Sonraki Görevler .....	118
A. Rizikonun Gerçekleştiğini Bildirme Görevi .....	118
B. Bilgi Verme ve Araştırma Yapılmasına İzin Verme Yükümlülüğü.....	122

C. Zararı Önleme, Azaltma ve Sigortacının Rücu Haklarını Koruma Yükümlülüğü .....	123
SONUÇ .....	127
KAYNAKÇA .....	131
EK: MAKİNA KIRILMASI SİGORTASI GENEL ŞARTLARI .....	141